

**Дії над многочленами. Тотожні перетворення алгебраїчних
раціональних та ірраціональних виразів**

Спробуй виконати сам!

1. Записати многочлен в стандартному вигляді:

$$5x \cdot (-4x^4) - 2x^2 \cdot 3x^3 + 27x^5 - x^6. \quad (\text{відп.: } x^5 - x^6).$$

2. Спростити вираз: $(-p^3 + 4p^2) - (12p^3 + 14p^3 - 11p^2) - 6p$.

$$(\text{відп.: } -27p^3 - 7p^2 - 6p).$$

3. Спростити вираз: $15a^2 - 3(2a - 1) + 3a(a - 1) + 10$. (відп.: $18a^2 - 9a + 13$)

4. Довести, що при будь-якому $n \in N$ значення виразу

$$(n + 8)(n - 4) - (n + 2)(n - 16) \text{ ділиться на } 18.$$

5. Виконати дії: $\frac{3}{x+3} + \frac{x+4}{x^2-9}$. (відп.: $\frac{4x-5}{x^2-9}$)

6. Спростити вираз: $3n - \frac{9n^2-2}{3n}$. (відп.: $\frac{2}{3n}$)

7. Спростити вираз: $\frac{a+1}{a^3-1} - \frac{1}{a^2+a+1}$. (відп.: $\frac{2}{a^3-1}$)

8. Спростити вираз: $\frac{a^4-1}{a^3-a} \cdot \frac{a}{1+a^2}$. (відп.: 1)

9. Спростити вираз: $\frac{5m^2-5n^2}{m^2+n^2} : \frac{15n-15m}{4m^2+4n^2}$. (відп.: $-\frac{m+n}{3}$)

10. Відомо, що $3x + \frac{1}{x} = -4$. Знайти значення виразу $9x^2 + \frac{1}{x^2}$. (відп.: 10)

11. Спростіть вираз: $\frac{b+4}{b^2-6b+9} : \frac{b^2-16}{2b-6} + \frac{2}{b-4}$. (відп.: $\frac{2b-4}{(b-4)(b-3)}$)

12. Скоротіть дріб: 1) $\frac{a-3}{\sqrt{a}+\sqrt{3}}$; 2) $\frac{\sqrt{5}-5\sqrt{a}}{\sqrt{5}}$. (відп.: 1) $\sqrt{a} - \sqrt{3}$, 2) $1 - \sqrt{5a}$)

13. Звільніться від ірраціональності в знаменнику дробу: 1) $\frac{5}{3\sqrt{a}}$; 2) $\frac{4}{\sqrt{3}-\sqrt{x}}$.

$$(\text{відп.: } 1) \frac{5\sqrt{a}}{3a}, 2) \frac{4(\sqrt{3}+\sqrt{x})}{3-x})$$

14. Спростіть вираз: 1) $\sqrt{11 + 2\sqrt{30}}$; 2) $\sqrt{a + 2\sqrt{a-1}}$.

$$(\text{відп. } 1) \sqrt{5} + \sqrt{6}, 2) \sqrt{a-1} + 1)$$

15. Внесіть множення під знак кореня: 1) $x\sqrt{-x}$; 2) $(1-b)\sqrt{\frac{1}{2-2b}}$.

$$(\text{відп.: } 1) -\sqrt{-x^3}, 2) \sqrt{\frac{1-b}{2}})$$

16. Винесіть множник з-під знака кореня:

1) $\sqrt{25x^4y}$, якщо $y > 0$; 2) $\sqrt{-a^2b^4c^7}$, якщо $a > 0, b < 0$.

$$(\text{відп.: } 1) 5x^2\sqrt{y}, 2) abc^3\sqrt{-c})$$

17. Доведіть, що $\sqrt{2}\sqrt{2+\sqrt{2}} \cdot \sqrt{2+\sqrt{2+\sqrt{2}}} \cdot \sqrt{2-\sqrt{2+\sqrt{2}}} = 2$.